

V_5 Temat: Sprawa polska w czasie I wojny światowej.

5. Sprawa polska podczas I wojny światowej	– postawa państw zaborczych wobec sprawy polskiej – Akt 5 listopada i jego znaczenie dla sprawy polskiej – stanowisko państw ententy w sprawie polskiej – znaczenie orędzie prezydenta T.W. Wilsona dla sprawy polskiej – udział Polaków w obradach konferencji pokojowej w Paryżu i jej decyzje w kwestii ziem polskich – znaczenie terminów: <i>Akt 5 listopada, Rada Regencyjna, linia Curzona</i> – postacie historyczne: Thomas Woodrow Wilson, Władysław Grabski	– charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny (XXVI.1) – omawia umiędzynarodowienie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 roku, rolę USA i rewolucji rosyjskich, deklarację z 3 czerwca 1918 roku (XXVI.2) – ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwotwórcze podczas wojny (XXVI.3)
--	--	---

1) Jaka była postawa państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu I wojny światowej ?

- a. **W przededniu:** kwestia polska nie stanowiła problemu dla państw zaborczych.
- b. **Po wybuchu ;** Podejmowano działania propagandowe. Kierowanie odezw. Jedni przypominali ucisk władz carskich, rusyfikację, drudzy niechlubną rolę Niemiec w polskich dziejach. Rosjanie mgliście obiecywali zjednoczyć ziemie polskie pod berłem cara. Żaden z monarchów nic nie podpisał.
- c. W 1914 ziemie kongresówki zostały opanowane przez Austriaków i Niemców i los Polaków zupełnie ich nie interesował. W 1916 roku Niemcy zaczęły ponosić straty na froncie zachodnim (1916 Verdun). Wobec tego pojawił się pomysł wcielenia 1 miliona Polaków do armii niemieckiej. Trzeba było jednak coś im obiecać.

2) Jakie było znaczenie Aktu 5 Listopada dla sprawy polskiej?

- a. Wydanie w Lublinie i Warszawie manifestu podpisanego przez cesarzy Austro-Węgier oraz Niemiec, w którym zapowiedziano powstanie Królestwa Polskiego. Granice? Pozostawiono ten problem na później.
- b. W styczniu 1917 roku zebrała się Tymczasowa Rada Stanu.
- c. We wrześniu 1917 roku utworzono Radę Regencyjną – czyli organ zastępujący monarchę składający się z trzech osób. Rada powołała polski rząd, bez realnej władzy.

- d. Znaczenie? Sprawa polska po raz pierwszy stała się przedmiotem rozmów i solidarności państw zaborczych. Unieważniono de facto traktaty rozbiorowe z 1795 roku. Sprawa Polski stała się głośniejsza na arenie międzynarodowej.
- 3) Jakie było stanowisko ententy w sprawie polskiej ?**
- a. Trzeba było złożyć jakąś ofertę Polakom.
 - b. Grudzień 1916 roku car Mikołaj II zapowiedział utworzenie państwa polskiego z ziem trzech zaborów. W styczniu 1917 roku zostało to poparte przez Anglię i Francję. Co było to warte? Ziemie polskie zajmowały państwa centralne.
- 4) Co w sprawie polskiej zawierało orędzie prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Thomasa Woodrowa Wilsona z 08 stycznia 1918 roku ?**
- a. Punkt 13 mówił, że trzeba utworzyć państwo polskie ze swobodnym dostępem do morza.
 - b. Utworzenie Polski jest warunkiem trwałego pokoju po wojnie.
- 5) Co zawierała deklaracja 03 czerwca 1918 roku ?** Deklaracja Wersalska Wielkiej Brytanii, Francji i Włoch ogłoszona 03 czerwca 1918 roku poparła powstanie niepodległego i zjednoczonego państwa polskiego z wolnym dostępem do morza.
- 6) Kto z Polaków odegrał decydującą rolę na konferencji paryskiej?**
- a. Ignacy Jan Paderewski. – premier polskiego rządu i minister spraw zagranicznych. Wybitny pianista – znany na całym świecie.
 - b. Roman Dmowski – przedstawiciel Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu.
 - c. Władysław Grabski – ekonomista